

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Poslani plačani
Leto IX, št. 288 b

Uredništvo:
Ljubljana, Krištofova ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 3104, ponoči tudi št. 3074.
Recepti se ne vračajo.

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 5/L — Telefon št. 3073.
Izredni uredniki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4 — Telefon št. 3074.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
št. 11.433 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 305.341.

Prihodna redna številka «Jutra» izide v torek jutraj.

Ljubljana, 7. decembra.

Ko je med vojno Avstrija začutila v Zagrebu in na Hrvatskem nacionalni odpor, so vojaški krogi uvedli veliko-potezno akcijo za uvedbo militarističnega režima v hrvatskih krajih. Bilo je to v času ko je srbska vojska prvič prekorčila Savo in ko so nacionalni elementi v Sremu oduševljeno pozdravljali srbske čete ter otvorjeno dokumentirali svoje «veleizdajniško» razpoloženje. Vojaške oblasti so — treba je priznati — upravičeno — trdile, da civilna uprava nima niti dovolj volje, niti dovolj energije, da obvlada pretečo nevarnost. Zadrževali so, da preide vodstvo politične uprave v roke vojaštva. Takrat je bila avtoriteta vojske nad vsemi. Avstrija je branila svojo eksistenco. Srbi in Hrvati so ji bili le «podaniki» — in vendar: Budimpešta in Dunaj sta končno odklonila zahtevo vojskovedov in zakon je ostal formalno v veljavi. Tako je bilo v vsem času. A ko so na Hrvatskem pred 20 leti dvignili svojo glavo «veleizdajniki» ter je vsa dežela gorela in v odporu proti avstro-madžarskemu nasilnemu režimu, se je Avstrija upala sicer siliti sator ter izročiti vodstvo celokupne uprave v deželi komisariju Cuvaju — generala si na stolico bana ni upala postaviti. Nikdar, odkar so bile v Evropi uveljavljene ustavne garancije, se še ni zgodilo, da bi bila v prečanskih krajih izročena upravna oblast v roke aktivnim oficirjem!

Tudi v Jugoslaviji, pri vsem notranjem neredu, ki smo ga morali že prebroditi, niti takrat, ko je bila komunistična opasnost resnična in velika. Prišli je moral na krmilo Vukičevićev hegemonistični režim, da so se — najprvo v Makedoniji — pričeli rušiti osnovni temelji evropskih upravnih principov. Ob 10 letnici države, v trenutku, ko stoji na čelu vrhovne državne uprave «največji Slovenec», pa smo doživeli, da je bila ena od najnaprednejših pokrajin, od nekdanje zaščitnice ustavnih pravic izročena komandi aktivnega oficirja, ki je po sili vojaške discipline zopet je podrejeni organ svojih višjih vojaških instanc!

Če si predložimo vsa ta dejstva, se ne bomo čudili ogorčenju in razburjenju, ki je zavladalo na Hrvatskem. Ukrep dr. Korošca občutijo ne le Hrvati, temveč vsi prečani, ki jim še ni zamrl zadnji občutek za državljanske svobosti in za ustavne pravice, kot poniževalno izzivanje, kot pretno s pestjo, kot poskus, da se zakoniti politični pokret zaduši s protizakonitim sredstvi, kot dokaz, da je edini odgovor, ki ga znajo dati vlastodržci na najusodepolnejša vprašanja našega naroda, in državnega življenja — groba sila. Imenovanje g. Maksimovića je v dani situaciji največji politični in državniški zločin. G. Korošcu je uspelo, da je dušljivo in neznožno atmosfero zastrupil z novimi otrovnimi plini.

Naprtli si je s tem strašno odgovornost, ki jo zamaš s kušal, posredno in neposredno, odvaliti od sebe. V svojem lastnem listu namiguje, da ni ravnal protovoljno, temveč prisiljen. Kako strašno, a obenem kako prazen izgovor! G. Korošec je minister notranjih del, v katerega delokrog spada imenovanje velikih županov. Brez njegovega predloga in podpisa ne more biti niti Zrelec upokojen, niti polkovnik Maksimović imenovan! G. Korošec je predsednik vlade. Brez njegove vednosti in njegovega izrecnega pristanka ne more biti izvršen noben ukrep, ki tako grobo posega v najobčutljivejša politična in državna vprašanja, kakor posega militarizacija uprave v eni najvažnejših pokrajin. Izgovor, da g. Korošec ni prostovoljno pristal na imenovanje gospoda Maksimovića je naravnost strahovita samoobsojda g. Korošca ne le kot ministra, temveč še bolj kot državnika in še najbolj kot moža. Kdor v najusodnejših trenutkih nima moškega poguma zastopati, kar za pravo spozna, ta ni vreden biti voditelj in odstranitev takega moža iz javnega življenja je postulat zdrave politike.

V ostalem je dovolj znakov, ki kažejo, da izgovor g. Korošca ne drži. On je dobro vedel, kaj dela, premišljeno je s pestjo udaril Hrvate in vse prečane v obraz, zavestno je vršil posel ekspontenta one obupne in nesrečne grupe okrog g. Vukičevića, ki je že pred meseci postavila alternativo, da naj vrag vzame Jugoslavijo, če v njej ne morajo biti absolutni gospodari hrvatski hegemonisti. S slovenskega stališča je dejanje g. Korošca še posebno tragično in usodno. Postravati nasprotstva med Beogradom in Zagrebom, lačati razdiralne sile ki tako zločono rušijo eksistenco same države, znači streči Slovence in Slovenijo po življenju. Ali ni več nobenega treznega rodoljubnega človeka v SLS ki bi unač dvignil svoj glas ter zakričati: Stoj nesrečni mož! Vodiš nas vse skupaj v pogubo!

Z „obznano“ proti Zagrebu!

Sklepi ministrskega sveta. — Prepovedani shodi KDK na Hrvatskem. — Pred novimi spremembami v Zagrebu

Beograd, 7. dec. p. Nocojšnja «Pravda» objavlja informacije iz vladnih krogov, glasom katerih je vlada na snočnji seji med drugim sklenila:

1. Proti vsem, ki so se udeležili demonstracij 1. decembra v Zagrebu, se uporabi zakon o zaščiti države. V smislu tega zakona naj se razpustijo vse one organizacije, ki so s temi demonstracijami kompromitirane, odnosno so se z njimi solidarizirale.

2. Vse politične izjave, objavljene potom tiska ali izrečene na shodih, pridejo pod udar zakona o zaščiti države. V kolikor so pri tem udeleženi narodni poslanci, bodo izročeni rednemu sodnemu postopanju.

3. Zakon o zaščiti države se ima sploh uporabljati proti vsaki sistematični protidržavni akciji posameznih skupin. Na podlagi določb tega zakona bo ocenjevali tudi akcijo KDK v narodu in izjave voditeljev KDK. Ker vodi KDK tudi akcijo v inozemstvu, naj se zakon o zaščiti države izpopolni s tem, da se tudi inozemska propaganda postavi pod udar tega zakona.

4. Nezanesljivost hrvatskih sodišč naj se odpravi s polajenjem disciplinarnih odgovornosti sodnikov, zlasti z ozirom na dejstvo, da sodišča razveljavljajo vladne konfiskacijske odredbe in ne izvajajo dovolj rigorozno zakona o tisku.

Zagreb, 7. decembra n. Danes dopoldne so se sestali v sabornici vsi oni člani vodstva KDK, ki so stalno v Zagrebu. Prisotni so bili dr. Maček, Svetozar Pribičević, Predavec, Vilder, Demetrovič, inž. Košutić in dr. Krnjević. Seja je trajala do pol dveh popoldne. Na njej so razpravljali o poostrenih

ukrepih, ki jih je začela vlada izvajati poslednje dni proti KDK. Razen protizakonitega imenovanja polkovnika Maksimovića za vršilca dolžnosti velikega župana v Zagrebu, in imenovanja generala Tomića za div. gen. v Zagrebu kažejo tudi prepovedi zborov KDK, da je začel režim izvajati že napovedane ostreje ukrepe. Danes je vodstvo kmečko-demokratske koalicije dobilo brzojavko iz Virovitice in Slatine, da so tam prepovedani veliki zbori kmečko-demokratske koalicije, ki so bili sklicani za nedeljo. Shode je prepovedalo ministrstvo notranjih del. Čeprav jih je bil sreski poglavar dovolil.

Dr. Bedeković se vrne v Zagreb

Beograd, 7. decembra r. «Vreme» poroča, da je včeraj dopel v Beograd upravnika mesta Skopja dr. Janko Bedeković, ki je bil popoldne sprejet od pomočnika notranjega ministra Zike Lazića. Kakor znano, je dr. Bedeković meseca januarja l. 1925 izvedel Obznano nad HRSS in izvršil aretacijo njenega predsednika. Ko se je zadnje dni pričelo govoriti o uporabi ostrih ukrepov proti Zagrebu, se je trdilo, da bo za šefa zagrebske policije imenovan dr. Bedeković.

Zagrebska policija se zamenja z orožništvom

Beograd, 7. decembra r. «Vreme» piše, da se je včeraj v dobro poučenih krogih trdilo, da se bo sedanja zagrebska straža v Zagrebu zamenjala z orožništvom. Na pristojnem mestu te vesti še ne potrjujejo, temveč izjavljajo, da se za sedanjim bodo izvršile izmenjave v zagrebski policiji, dokler nevoimenovani veliki župan ne ugotovi, kakšen je položaj. Vsi, ki so kakorkoli zamenjali svoje dolžnosti, bodo zamenjali z ljudmi, ki bodo znali strogo izvrševati službo. Tedaj šele se bo rešilo tudi vprašanje zagrebske policije in če se bo ugotovilo, da ne vrši svojih dolžnosti, bo morda nadomeščena z orožništvom.

Zagrebski oblastni odbor ne priznava polkovnika Maksimovića

Važni sklepi včerajšnje seje oblastnega odbora. — Pritožba na Državni svet. — Dr. Maček o posledicah sklepov oblastnega odbora

Zagreb, 7. dec. Ob 13.30 je izdal zagrebski oblastni odbor sledeči komunikat:

Oblastni odbor zagrebske oblasti je na svoji današnji seji ugotovil:

1.) Ustav (čl. 94. in 101) in pozitivni zakoni (zakon o splošni državni upravi, člen 53. in 121. zak. o oblastni in sreski samoupravi) predvidevajo kot edino zvezo med oblastno samoupravo in centralno državno upravo velikega župana.

2.) Po členu 14. zakona o splošni državni upravi lahko zamenjuje velikega župana najstarejši pravni referent oblastne uprave.

3.) Pozitivni zakoni, zlasti zakon o splošni državni upravi ne poznajo funkcije vršilca dolžnosti velikega župana.

Ugotavljajoč ta dejstva je oblastni odbor zagrebske oblasti soglasno sklenil:

1.) Z imenovanjem polkovnika Maksimovića za vršilca dolžnosti velikega župana v zagrebski oblasti so težko kršeni pozitivni zakoni, ki normirajo pravni položaj velikega župana. Oblastni odbor bo proti temu nezakonitemu imenovanju vložil tožbo na drž. svet.

2.) Oblastni odbor po zakonu ne sme in ne bo dovolil niti polkovniku Maksimoviću, niti njegovemu namestniku prisostvovati sejam oblastnega odbora.

Zagreb, 7. decembra n. Vodstvo KDK stoji na stališču, da je bil polkovnik Maksimović poslan v Zagreb kot zaupna oseba, kakor v kako okupirano ozemlje. Zato smatra koalicija, da je potrebno, da ostane Maksimović na tem mestu kakor tujec na okupiranem ozemlju. Vodstvo koalicije zahteva od vseh pristašev KDK, da ne občejuje s polkovnikom Maksimovićem, ker ga vodstvo ne priznava za šefa zagrebske oblasti.

S seje eksekutivnega odbora KDK ni bil izdan nikak komunikat.

Popoldne je sprejel dr. Maček novinarje ter jim na vprašanje, ali bo imel sklep zagrebskega oblastnega odbora, da ne prizna vršilca dolžnosti velikega župana Maksimovića, kakše posledice za oblastno samoupravo, odgovoril:

«Vlada ne more proti oblastnemu odboru podvzeti nobenega zakonskega ukrepa. Oblastni odbor more sicer šikanirati, ne more pa ga razpustiti, kakor tudi ne oblastne skupščine. Oblastna skupščina more razpustiti le po razsodbi upravnega sodišča in sicer samo v slučaju, ako dve leti po vrsti ne sprejme proračuna. Toda tudi v tem slučaju ostane oblastni odbor na svojem mestu tako dolgo, dokler se ne izvoli nova oblastna skupščina in dokler ta skupščina ne izvoli novega oblastnega odbora. Sklep oblastnega odbora,

ki je bil danes sprejet, ne more imeti nobenih zakonskih posledic za oblastno samoupravo. Imenovanje namestnika velikega župana je popolnoma samovoljno dejanje sedanega režima in prepričan sem, da bo v tem sporu dal državni svet prav oblastnemu odboru. Nadalje tudi prepoved naših skupščin ne bo preprečila političnega dela KDK.

Ko so novinarji opozorili dr. Mačka na izjavo Sv. Pribičevića, da vodi tako postopanje vlade do diktature, je odgovoril:

«Priatelj Pribičević bi mogel imeti prav; jaz samo smatram, da ne bi to moglo biti nobeno zlo. Strinjam se s pokojnim Ante Starčevićem, ki je ob priliki dejal: Čim huje, tem bolje!»

Prihod polkovnika Maksimovića v Zagreb

— Zagreb, 7. decembra. Danes ob 9.10 dopoldne je prisel semkaj iz Beograda vršilec dolžnosti velikega župana polkovnik Vojin Maksimović. Na kolidoru sta ga pozdravila šef zagrebske policije dr. Vragović in vladni tajnik Josip Marčec. Polkovnik Maksimović se je s kolidorom takoj odpeljal na veliko županstvo ter je ob 10. dopoldne prevzel vodstvo poslov od najstarejšega referenta g. Ljubića.

Ker so nekateri dopisniki izvenzagrebskih listov hoteli dobiti od njega kako izjavo, jim je obljubil, da bo storil to popoldne. Zagrebski novinarji pa so sklenili, da ne gredo k polkovniku Maksimoviću in tako je popoldne dal svojo izjavo samo zastopnikom beograjskih listov.

Kaj pravi „Politika“

Beograd, 7. dec. r. «Politika» piše, da je upokojitev zagrebskega velikega župana Zrelec, imenovanje artiljerijskega polkovnika Maksimovića na njegovo mesto ter premetitev komandanta savske divizije generala Uzun-Mirkovića v Skopje izzvalo splošno iznenadenje v vseh političnih krogih, tudi v vladni večini in pri njenih šefih, izjemši dr. Korošca. Politiki krogi izjavljajo, da ta prva odločna poteza» dr. Korošca ni bila srečno izbrana, ker se pojavljajo z njo niti malo ni zboljšali. Nasprotno je bilo včeraj razpoloženje duhov tako, da je vzbujalo vtis, kakor da je kriza vlade nezbežna. Imenovanje vojske za vršilca dolžnosti velikega župana pomenja vsakor preudiciranje vsega razvoja in teženj, z drugimi besedami, vsaj za sedaj omejitve možnosti za doseg sporazuma. Razen tega se s tem vpleta vojska v slab položaj na razveznem terenu, na katerem je kljub ekstremnim elementom vživala večje vpliv vseh vojsk, o čem govori tudi afundna državna ustanova.

Odpor davidovičevcev še ni likvidiran

Celodnevna mrzlična posvetovanja. — Skoro vsi ministri v avdijencah. — Odločitev odgojena do ponedeljka

Beograd, 7. decembra p. Politični krogi soglasno ugotavljajo, da snočnja seja ministrskega sveta ni dosegla svojega namena in ni rešila glavnega vprašanja, t. j. nezadovoljstva demokratske stranke s splošnim političnim položajem. Demokrati markirajo to nezadovoljstvo v prvi vrsti s svojim protostom proti imenovanju polkovnika Maksimovića za velikega župana v Zagrebu in proti upokojitvi svojega pristaša dr. Zreleca.

Te proteste so na snočnji seji vlade tolmačili demokratski ministri. Dr. Korošec je presek nadaljnjo razpravo o tem vprašanju na ta način, da je zaprosil demokratske ministre, naj mu v sporazumu z Ljubo Davidovičem predložijo točno formulirane zahteve Davidovič je zato za danes dopoldne sklical sejo.

Demokratski ministri so o tem takoj poročali Ljubi Davidoviću, ki je zaradi važnosti predmeta sklical za danes dopoldne sejo vodstva demokratske stranke, na kateri je postavil sledeči dve zahtevi:

1. da naj se razveljavi imenovanje polkovnika Maksimovića za velikega župana v Zagrebu, ker je protizakonito,

2. da naj se brezpogojno revidirajo dosedanja odnosa v vladi, ker demokratska stranka ne more nositi dalje odgovornosti za vlado, ako se ne izpolnijo njene zahteve po večjem vplivu.

Davidovič je imel po konferenci daljši sestanek s predsednikom Narodne skupščine Ilijo Mihajlovičem. Pred odhodom iz Narodne skupščine so ga obkolili novinarji in ga vprašali, ali je spor zaradi imenovanja Maksimovića že likvidiran. Davidovič jim je odgovoril:

«To vprašanje še ni likvidirano. To lahko svobodno javite. Pismo sem danes obvestil dr. Korošca, da tega vprašanja ne smatram likvidiranega. O njem bomo še razpravljali. Za jutri skli-

čem sejo glavnega odbora.»

«Radikali trdijo, da ste vprašanje imenovanja polkovnika Maksimovića vtaknili v žep,» so ga opozarjali novinarji.

«V tem se hudo varajo,» je odgovoril Davidovič: «Tu ne gre za vprašanje županskih mest, marveč za vprašanje sistema. V ostalem me ne izprašujte več, ker se mi mudi. V ponedeljek bo sklicana seja demokratskega poslanskega kluba.»

Doznava se, da je Ljuba Davidovič v svojem pismu izrecno opozoril predsednika vlade, da vprašanje, ki ga je pokrenila demokratska stranka, še ni rešeno in da je zaradi važnosti celega vprašanja sklical sejo poslanskega kluba.

Demokrati, ki so popoldne posvetovanja nadaljevali, so nocoj izjavljali, da gre njihovo stremljenje za to, da se odpravi kriza vlade. Tudi nocojšnja «Pravda» obtožuje Davidovića, da izkiva krizo.

V najbolj neprijetni situaciji je dr. Korošec, ki očitno ne ve, kaj bi storil. O resnosti položaja pričajo tudi številne avdijence, ki so se danes vrstile na dvoru. Kralj je sprejel dr. Korošca, ministra vojske generala Hadžića, ministra za agrarno reformo Doko Popovića, ministra Kujundžića, zunanjega ministra dr. Vojo Markovića, ministra za šume in rube Pero Markovića in ministra za poljedelstvo Vlado Andrića.

Grožnje radikalov davidovičevcem.

Beograd, 7. dec. p. Radikalni krogi označujejo nocojsko situacijo za kritično ter plašijo demokrate, da bodo v slučaju, da izzovejo krizo, iztisnjeni iz vlade, ki jo bodo prevzeli vukičevićevci in klerikalci, češ tudi taka vlada razpaga v okrnjeni Narodni skupščini z večino.

Vojske ne bi smeli vpletati v politiko

Včerajšnje izjave Svetozarja Pribičevića. — Med vsemi prečani ni človeka, tudi ne oficirja, ki bi mu režim zaupal

Zagreb, 7. decembra n. Danes popoldne ob 2. je Svetozar Pribičević sprejel novinarje in jim med drugim izjavil:

Beograd je z imenovanjem polkovnika Maksimovića pokazal, da po njegovem mnenju na Hrvatskem, pa tudi ne v kakem drugem prečanskem kraju ni človeka, ki bi bil sposoben za velikega župana v Zagrebu. Niti eden Srb, Hrvat ali Slovenec iz prečanskih krajev ni Beogradu toliko zanesljiv, čeprav je član katere izmed režimskih strank da bi mogel biti veliki župan v Zagrebu. Niti enega častnika prečana ne smatramo za tako zanesljivega, da bi mogel biti enako protizakonito kakor g. Maksimović postavljen za vršilca dolžnosti velikega župana v Zagrebu. Zanesljiv jim je samo Srbijanec in to častnik Srbijanec. Tako daleč smo prišli v 10. letu našega ujedinjenja!

Ob istem času — je nadaljeval Pribičević — ko vsa Čekoslovaška enodušno slavi 10. letnico ujedinjenja in ko v Romuniji ves narod v 10. letu ujedinjenja praznuje zabave in se veseli nad izpremembo režima, ravna Beograd s Hrvatsko kakor s kakim okupiranim področjem. Ali je mar to kaj drugega kakor okupirano ozemlje, ko spriči tolikega števila Hrvatov in Srbov, odličnih in sposobnih mož za vsak poklic gotovo tudi za mesto velikega župana, pošiljajo srbijanskega polkovnika za vršilca dolžnosti velikega župana. Če s stališča same vojske je to brezumnost. Za vse

to, kar se bo v bodoče dogajalo v Zagrebu in v zagrebski oblasti, bo nosila odij naša vojska in ona bo za vse to odgovarjala. Ona vojska, ki bi morala stati visoko nad vsemi strankami, nad vsemi akcijami in nad vsemi pokreti. Pravilo, da bo Maksimović spoštoval zakone, toda kako jih naj spoštuje, če sam ne ve, kaj pravi zakon! Če bi on hotel spoštovati zakone, bi moral takoj reči, da ne sprejme tega mesta, ker je bil postavljen s teptanim zakonom.

V ostalem pripravila s tem imenovanjem sedanja vlada dr. Korošca dikturo. Prvi začetek je bil storjen z imenovanjem častnika za velikega župana v Makedoniji, zdaj pa je prišla na vrsto tudi Hrvatska. Po sta tisti dve pokrajini, ki in današnji beograjski režim najbolj čista. Prepoved shodov obstoja do sedaj samo v dveh državah, v fašistični Italiji in v Španiji.

Pribičević je zaključil: «V današnji «Politiki», čitam, da je dr. Korošec spomnil na konferenci, ki jo je imel z Vukičevićem in Davidovičem, da je bilo do sedaj proti dr. Mačku in meni vloženo 30 tožb. Iskreno moram priznati, da se mi ni, ko sem hrvatskemu saboru izročil predlog za ujedinjenje z Beogradom, niti sanjalo, da bom 10. letnico ujedinjenja slavil s 30 tožbami. Načelam se, da vlada ne bo umaknila teh tožb in da se bomo še videli pred sodiščem.»

Sodba inozemskega tiska o razmerah v naši državi

Ugledni angleški listi zelo skeptično presojujejo situacijo in priznavajo upravičenost hrvatskih zahtev

Zagreb, 7. decembra r. Z dogodki v Jugoslaviji se bavi mnogo tudi svetovni tisk.

Londonjska politična revija «The Near East and India» je objavila te dni daljše poročilo o notranjem položaju v Jugoslaviji, v katerem ugotavlja, da so revolverski strelci Punše Račića 20. junija izvršili več, kakor je nameraval, ker so odkrili zelo grde okostnjake v jugoslovenski omari. Državniška sposobnost srbijancev ni bila nikdar na visoki stopnji. Ako bi bila, ne bi Belzari vstopili v svetovno vojno na strani centralnih oblasti.

«The New-York Herald Tribune» je objavil obširno poročilo o dogodkih 1. decembra v Zagrebu ter ugotavlja, da Hrvati še niso pozabili strelcev 20. junija v Narodni skupščini, ki so prinesli smrt trem njihovim voditeljem, med njimi Stjepanu Radiću ter ranili tri druge hrvatske poslance.

Francoski levičarski list «L'Europe» je istotako objavil daljše poročilo o poslednjih

dogodkih v naši državi ter ugotavlja ob koncu svojih izjav, da mora mlada kraljevina SHS ostati zedinjena zato, da bo močna, ker zahtevajo to zunanji problemi, ki se morejo rešiti dostojanstveno in mirno, lahko se tedaj, ako se prej rešijo notranji problemi. Zaradi tega bi morala duhovnik dr. Korošec, ki zastopa v vladi slovensko pokrajino in dr. Spaho, ki zastopa v njej muslimane iz Bosne, bolj kakor kdo drugi razumeti hrvatske aspiracije ter jim zadovoljiti, v resnici ne more biti velkardgovce veličiti, v kolikor so legitimne. Izrecno poudarja, da Jugoslavija v resnici ne more biti večja Srbija.

Načrt zakona o veleposestvih

Beograd, 7. decembra p. Nocoj je imel sejo skupščinski odbor, ki razpravlja o zakonskem načrtu glede veleposestev. Govorili so posl. dr. Ribar, Vukić in dr. Moser. Odbor bo koncem seje prišel do načelnega glasovanja.

Dr. Beneš ne bo demisijoniral

Pred poravnavo konfliktov med dr. Benešem in agrarci. — Važne avdijske pri predsedniku republike. — Izpremembe v vladi za sedaj ne bo

Praga, 7. decembra. h. Vestí o namerani demisiji zunanjega ministra dr. Beneša je objavila tudi »Vossische Zeitung«. Čije praški poročevalci imajo dobre zveze z zunanjim ministrstvom. »Vossische Zeitung« izjavlja, da bo minister dr. Beneš 10. decembra nastopil krajsi dopust, ki ga bo preživel v Franciji in s katerega se bo vrnil 20. decembra. Dalje javlja isti list, da je predsednik republike sprejel poslanca Stanjeka in da so se uredila nasprotstva med agrarno stranko in dr. Benešem.

K temu doznava vaš poročevalca, da dr. Beneš ne namerava podati ostavke. Predsednik republike je po volitvah konferiral o političnem položaju samo z zastopnikom ministrskega predsed-

nika mons. Šramkom, povabil pa je tudi koalirane stranke, naj pošljejo k njemu svoje zastopnike. Včeraj in predvčerajšnjim je zasedal izvršni odbor agrarne stranke. Soglasno je bil bivši minister Staněk poverjen z nalogo, da odide k predsedniku republike v avdienco. Dosedaj pa še ni bil sprejet. Danes in včeraj je zasedal tudi izvršni odbor koalicije. Sklepi pa niso bili objavljeni. Kakor doznava vaš poročevalca, za sedaj izpremembe v vladi niso aktualne. Najprej bo poslanska zbornica izvedla novelizacijo zakona o socialnem zavarovanju. Šele med parlamentarnimi počitnicami bi se moglo govoriti o kakih izpremembah.

Obnova cerkvenih redov v Franciji

Včeraj je bil v ministrskem svetu dosežen sporazum glede spornih čl. 71. in 72. — Delna obnova cerkvenih redov s pooblastitvijo kontrole

Pariz, 7. decembra. d. Ministrski svet je sešel končno besedilo onih členov finančnega zakona, ki vsebujejo določbe o misijonirih. Kakor znano, je radi teh členov (71 in 72) izbruhnila zadnja vladna kriza, ker so se socialni radikalni pri vsakem popuščanju napram vatikanski. V poročilu, ki je bilo prečitano na sami ministrskega sveta, se je zlasti poudarjalo zmanjšanje francoskega vpliva v svetu radi izginetja

na francoskih misijonarjev, ki jih nadomestjujejo tuji. Novih 11 členov zakona določa vrnitev vsake ali vsaj večjega dela premoženja, ki spada v likvidacijo kongregacij. Premoženje se bo podelilo devetim kongregacijam, v ostalem pa se bo določilo število misijonarskih naselbin in redovnikov ter uredila kontrola, ki bo kar najbolj stroga.

Priprave za revizijo Dawesovega načrta

Počajanj se bo po svojih opazovalcih udeležila tudi Amerika, ki pa se oficijelno noče vmešavati v reparacijski problem

Pariz, 7. decembra. d. »Matin« poroča, da je udeležba Združenih držav na pogajanjih za revizijo Dawesovega načrta zagotovljena. Ministrski predsednik Poincaré je v razgovoru s agentom reparacijske komisije Parkerjem Gilbertom izjavil, da je na podlagi ankete ugotovil, da se Amerika ne bo zoperstavljala sodelovanju dveh ameriških ekspertov pri pogajanjih. Vendar pa je ameriška vlada izjavila, da ne prevzame za to nikake odgovornosti. Zaradi tega tudi ne bo hitro udeležena pri izvolitvi treh ameriških strokovnjakov in jo prepušča popolnoma reparacijski komisiji.

Pariški finančni škandal

Afera »Gazette du Franc« sega tudi v vladne in parlamentarne kroge. — Akcija za sprejetje zakona, ki bo onemogočal udeležbo aktivnih politikov pri finančnih družbah

Pariz, 7. decembra. Finančni škandal koncerna »Gazette du Franc«, ki je prišel na dan pred par dnevi in je zadel predvsem male viagele, zavzema vedno večje dimenzije. Oskodovanici se oglašajo z vseh strani in zdi se, da bo prišlo do največjega finančnega škandala v povojni Franciji.

Socialistični poslanec Chastenot je včeraj vložil interpelacijo v zbornici in zahteval od ministrskega predsednika Poincaréja, naj objavi imena članov vlade in parlamenta, ki so zapleteni v ta finančni škandal; danes pa je ta poslanec naslovil na Poincaréja pismo, v katerem trdi, da je minister poljedelstva kot lastnik lista »Quotidien« soudeležben pri teh nečednih akcijah. Omenjeni minister je namreč za svoj list dobival finančno pomoč neke podružnice »Gazette du Franc«. Tudi državni podtajnik Pate, ki je član nadzorstva, je udeležen na nečednih poslih zaradi česar naj bi postal ostavko. Nadalje povdarja Chastenot, da je neki bivši ministrski predsednik in sedanjí senator udeležen pri 33 bančnih in finančnih

podjetjih, ki niso kredita zmožna. Interpelant tudi domneva, da so kolonialni minister Maginot, državni podtajnik François Foncet, predsednik senata Doumer in glavni poročevalec senata Dumond šele sedaj izstopili iz finančnih družb in trgovskih podjetij, pri katerih so bili poprej angažirani. Chastenot zahteva od predsednika, da predloži zbornici zakon, ki naj ministrom in parlamentarcem prepove vsako udeležbo pri trgovskih in finančnih družbah za časa trajanja njihovega mandata.

Pariz, 7. decembra, s. V prostorih »Gazette du Franc« je bilo zaplenjenih mnogo bankovcev v vrednosti 300.000 frankov.

Pariz, 7. decembra, s. »Matin« javlja, da je bila sinoči sklenjena aretacija direktorja »Gazette du Franc« Haudiberta in pravnega zastopnika koncerna Hanauove, Hersanta. Haudibert pa zasedaj še ne bo aretiran, ker so ga včeraj napadli srčni krči.

Strasbourg, 7. decembra, s. Iz gojufii »Gazette du Franc« nastala škoda znaša v Alzaciji štiri milijone frankov.

Konec pasivne rezistence poštne uradnikov v Avstriji

Dunaj, 7. decembra. g. Jutri bo prenehala pasivna rezistenca poštne, brzojavnih in telefonskih nameštencev. Ob 20.30 se je dogel med generalno pošto direkcijsko in strokovnimi organizacijami dogovor, po katerem se bodo uradniki zvišale gonodarske premije od 120 na 150 šillingov. Slične doklade bodo dobile tudi druge uradniške kategorije. Nižji uradniški razredi bodo dobili 50 odstotkov višjo doklado. Akcijski komite je prevzel nalogo, priporočiti zaupnikom, ki se sestanjo jutri popoldne, da sprejmejo ta dogovor. Ako bo sprejet, bo pasivna rezistenca takoj končala. Zaostanki se bodo izdelali kar najhitreje, in sicer skoraj gotovo do ponedeljka.

Zdravstveno stanje angleškega kralja

London, 7. dec. s. Danes dopoldne je bil izdan naslednji bulletin o zdravstvenem stanju angleškega kralja. Kralj je noč prebil mirno. Telesne moči se niso zmanjšale. Tekom današnjega dne bodo zdravniški še enkrat preiskali desno stran pluć.

London, 7. dec. (lo.) Ob 21.55 je bil izdan o kraljevem zdravju komuniké, ki pravi, da je prebil kralj dan zelo nemirno. Popoldne je bil kralj preiskani radiološkim potom Splošno zdravstveno stanje je nespremenjeno.

Homatije v Afganistanu

London, 7. decembra. d. Iz angleških virov prihajajo zopet vesti o uporabi pravega in muslimanov proti liberalnemu režimu, ki ga je Aman Ulah uvedel v Afganistanu. Posebno se širi vrstno zibanje med prebivalci goratih delov države, ki so odrezali glavno mesto Kabul od zaležja, tako da se v prestolnici že občutijo pomanjkanje živil. Voditelji vstaje je razpisal na kraljevo glavo nagrado 50.000 angleških funtov. V krogih poznavalcev azijske politike se sprašujejo, v čigavem interesu bi bil umor Aman Ulah, da se zanj »beta« tako ogromna nagrada.

SLS v Ljubljani baje nezadovoljna s Korošcem

Jutarnji list objavlja naslednjo informacijo iz Ljubljane: Vestí o ukrepih, ki jih je sklenila vlada za Zagreb in za katere nosi odgovornost šef SLS dr. Korošec, so izzvale v tukajšnji javnosti veliko razburjenje. Ogorčeni niso samo pristaši opozicije, nego tudi somišljeniki SLS, med katerimi je zavladala velika skrb, češ da bodo taki ukrepi končno le zrušili sedanji režim in s tem tudi avtoriteto dr. Korošca. Ugledni člani SLS govorijo odkrito, da dr. Korošec nima od strani vodstva SLS in tudi ne od strani Jugoslovanskega kluba nobenega pooblastila za politiko represalij proti Hrvatom. Oni so sicer dr. Korošču prepustili proste roke, a ta zaupnica ne obsega pooblastila za take ukrepe, ki jih večina njihovih volilcev na noben pritisk ne bo odobrila.

Mi smo skromnega mnenja, da tudi take »informacije« ne bodo izmotale SLS iz zgodovinske krivde za njeno izdajalsko politiko.

Posl. Kremžar in učiteljska stanovanja

Klerikalna načela v dveh citatih iste številke »Slovenca«.

V včerajšnjem »Slovencu« je napisal učitelj V. Rupret članek »Šolski zakon in učiteljstvo«. G. Rupret zavzema tudi stališče napram vprašanju učiteljskih stanovanj in pravi med drugim:

Projekt zakona govori, da mora imeti vsaka šola stanovanje za učiteljstvo in če jih nima, je obvezna občina jih zgraditi v šestih letih po sprejetju zakona. S tem bi bile, kakor pravijo, silno obremenjene naše občine in bi to zadevni bremen ne zmogle... Kako je s stvarjo? Pregovor pravi: Zdravo stanovanje — polovica življenja. Kdor količkar pozna podeželske razmere, ve, da takih stanovanj ni. Učiteljstvo stanuje v zaduhlih, vlažnih sobah, največkrat po vaških gostolih in beznicah. Ponekod vzame lastnik gostilne učiteljsko samo zaradi tega na stanovanje, da privabi goste...

Kako se more tak učitelj z veseljem posvetiti delu v šoli in izven nje? Bodimo socialno pravični tudi do učiteljskega! Če danes zahtevamo od tovarn, denarnih zavodov itd. da zidajo stanovanja za svoje uslužbence, z isto pravico zahteva tudi učiteljstvo, in sicer brez izjeme, zase človeku dostojnih stanovanj. Pa naj jih zida kdorkoli... Ne gre tudi za to, da bo imel stanovanje tak ali tak učitelj, gre za to, da ga bo imel človek! To je, mislimo moralno, pa tudi krščansko pravično!

Tako rezonira dobri g. Rupret v glavnem glasilu SLS. Lepo se to čita, a važno ni kar dopoveduje klerikalnim voditeljem g. Rupret temveč važno je, kar pravi posl. Kremžar, ki pripada isti stranki kot g. Rupret. Poslušajmo istega »Slovenca« v poročilu o razpravi v odseku za ljudskošolski zakon:

»Posl. Kremžar je ostro nastopil proti določbam čl. 21 (za katere se tako lepo zavzema g. Rupret) in je utemeljeval svoj predlog, da se vse skupaj črta. Odgovarjala sta minister Grol in demokrat Škerovič, in sicer zadnji v precej ostrem tonu. Posl. Kremžar je na izvajanja odgovarjal zelo ostro in izjavil, da ne bo glasoval za ta predlog (čl. 21) in da sordime naše vse posledice. Po daljši debati... je bila sprejeta nova stiziacija. S tem so slovenske občine rešene nevarnosti, da bi morale zidati poslonja za breznačna učiteljska stanovanja in dobavljati kurjavo zaostni. Posl. Kremžar je torej dosedel, da je politična občina dolžna začrtovati učiteljstvo stanovanje in kurjavo, oboje proti plačilu za zmerno ceno tam, kjer ni stanovanj.»

Oddaja upraviteljskih mest brez razpisa

»Učiteljski tovariš« navaja pod zgornjim naslovom iz najnovejše prosvetne politike SLS naslednje vgladne prerare: Listi so poročali, da sta imenovana za šolska upravitelja Julij Slapšak na IV. desko osnovno šolo v Ljubljani in Vencleslav Skebe na osnovno šolo v Novem mestu, dasti niti upraviteljsko mesto v Ljubljani, niti ono v Novem mestu ni bilo razpisano. Učiteljstvo mora odločno obsoditi prakso, da se ukine razpisovanje upraviteljskih mest na tako velikih šolah, kakor sta omenjeni. Nameščanje po čl. 71. na taka mesta je krivica za one, ki bi prosili na tu mesti, ako bi bili razpisani. Obsodba pa ne pade samo na prosvetno upravo, temveč tudi na vse tovariše, ki se poslužujejo takih prilik. Ob tej priliki moramo tudi ugotoviti neenako postopanje s strani prosvetne uprave, ki je preterala starejšo prakso, češ, da so itak že blizu pokoja (Zalog), medtem ko sedaj postopa drugače...

Nov uspeh SLS za slovenske šume

Beograd, 7. decembra r. Na zadnji seji finančnega odbora je minister za šume in rube Pera Marković zahteval na podlagi pooblastila vlade kredite za pogozdovanje ter izjavil, da potrebuje za pogozdovanje Srbije 904.000 Din. za Južno Srbijo 1 milijon 700.000 Din. za Hrvaško in Slavonijo 1.017.000 Din. za Črno goro 600.000 Din. za Dalmacijo 1.600.000 Din. za Bosno in Hercegovino 980.000 Din. za Slovenijo 173.000 Din.

Napredni Gorenjci!

V nedeljo 9. t. m. ob 3. popoldne v Sokolskem domu v Radovljici

velik shod KDK

Govorita nar. poslanec dr. Kramer in Ivan Pucelj ter več oblaštih poslancev KDK. Vsi na shod!

Drugi konec batine

Ko je pred nekaj meseci SLS uprizorila proti »Jutru« divjako bojkotno akcijo, je vrgla v strankarski melez tudi kopalske Rogoške Slatine. Tamonjši ravnatelj gosp. Šter je moral po nalogu mariborskih oblastnevez odpraviti »Jutra«, inerat in vreči tudi list celo iz čitalnice. Mi smo takrat opozorili, da je bojkot palice, ki ima dva konca ter dostavili, da bo prav kmalu drugi konec udrihal po gospodih oblastnežih in njihovih blaginjah, ker vlačijo politično nestrpnost tudi v gospodarska podjetja. »Jutro« je res izgubilo inerat Rogoške Slatine, zato pa je dobilo inerat radenskega zdravilnega vreleca, ki po svoji kakovosti daleko nadkrijuje slatinsko vodo. Nujna posledica tega je bila, da je konsum rogaške klerikalne vode padel. Sedaj pa oblastneži v »Slovencu« lamentirajo in pretakajo solze, ko jih zaradi politične nestrpnosti dobivajo z drugim koncem bojkotne palice. Zlasti se »Slovenec« nudi, da so tudi gostilničarji na svojem protestnem shodu govorili o klerikalni mineralni vodi Rogoške Slatine, ki daje mariborskemu oblastnemu odhodu ogromne dohodke, da z njimi podpira SLSarsko politiko proti gostilničarjem. Krik in vik »Slovenec« pa le dokazuje, da so gostilničarji na pravi poti, če so v silobranu sklenili, da se bodo ravnali po geslu: Zoh za zoh! »Slovenec« se ne more dovolj grazilati nad akcijo gostilničarjev proti klerikalni mineralni vodi, takrat, ko je rotli gostilničarje na bojkot proti »Jutru«, mu je pa bila bojkotna akcija uprav posvečeno sredstvo.

Obsodba zaradi komunistične propagande

Maribor, 7. decembra. Koncem oktobra so bili v Mariboru aretirani ključavničarski vajenec Aleksander Kropič, železniški uradnik Albin Breznik in njegova supruqa Marija Osumljeni so bili, da so razpečavali komunistični propagandni list »Srp i čekić«, ki je pri nas zabranjen. Obtožnica jih dolži zločina po zakonu o zaštiti države.

Dočim je bila ga Breznikova po dvadnevem preiskovalnem zaporu izpuščena, sta ostala njen mož in vajenec Kropič v zaporu ves čas do razprave, ki se je vršila danes Breznika je zagovarjal mariborski odvetnik dr. Bučar. Kropiča pa ljubljanski odvetnik dr. Lemež. Senat je obsodil Breznika in Kropiča vsakega na 6 mesecev ječe. Zagovornika sta vložila ničnostno pritožbo.

Stališče beogradskega učiteljskega združenja k ljudskošolskemu zakonu

Beograd, 6. decembra. Danes se je vršilo zborovanje učiteljev in učiteljic iz beogradske oblasti, na katerem se je razpravljalo o načrtu zakona o osnovnih šolah. Skupščini je predsedoval Vlada Petrovič, predsednik UJU. Po živahni razpravi je bila sprejeta resolucija, ki pravi med drugim: Podaljšanje šolske dobe od 4 na 8 let, ki se bo sukcesivno izvedlo, je potrebno ne samo zaradi ureditve elementarne pismenosti, temveč tudi zaradi pridobitve sodobnega tipa šole. Učiteljstvo zahteva, da država vzdržuje šole, ako pa to v sedanjem trenutku ni mogoče, potem se strinja s projektiranim načinom vzdrževanja šol. Da bi to ne ostala mrva črka na papirju, je potrebno, da se v fin. zakon za leto 1929/30 vstavi določba, po kateri bo omogočen tak način vzdrževanja.

Učiteljstvo je načeloma za laično šolo. Ako pa ta sistem v sedanjem trenutku ni mogoče izvesti, potem je v interesu načela avtonomije šole in v interesu pravilnosti šolskega dela, temelječega na principu koncentracije in edinstva pouka, potrebno, da verouk predavajo učitelji, kakor je v zakonskem načrtu določeno.

Učiteljska stalnost je bistveni element za uspešno delo. Stalnost naj se dobiva z razpisom natečaja za vsa mesta, kjer te stalnosti doslej ni bilo.

Učiteljstvo zahteva, da se absolutno enako plačujejo učitelice (omožene in neomožene) kakor učitelji.

Učiteljstvo zahteva stanovanje in kurjavo v vseh krajih, v služaju nemožnosti pa naj se da v relutu toliko, kolikor faktično predstavlja vrednost stanovanja in kurjave.

Določeni fond za grajenje šolskih poslopij v višini 150 milijonov dinarjev naj se zagotovijo s fin. zakonom za proračunsko l. 1929/30 ali pa naj se razpše prosvetno posojilo, ki bi služilo izključno grajenju šolskih poslopij.

Člen 159 načrta zakona o osnovnih šolah naj se izpremeni v tem smislu, da imajo stopiti v oblaští šolski svet tudi predstavniki učiteljstva.

Odprava božičnih praznikov v Rusiji

Varšava, 7. decembra. d. Vlada sovjetske Unije je za letošnji Božič odredila posebno ostro borbo proti verskim praznikom ter naročila lokalnim oblastem, da delujejo v tej smeri a nedovoljeno silo. Odlični voditelji ateistične smeri pozivajo vlado, naj mesto verskih praznikov uvede državna praznina in naj praznovanje razveljavlja raznih božičnih daril v izločbah trgovin.

Katastrofa čilskega parnika

Santiago de Chile, 7. dec. (he.) Pri Punta Páquina je zadel čilski parnik »Quintero« ob parnik »America« in se potopil. Utunilo je 17 oseb.

Dr. Trumbić v Londonu

London, 7. decembra p. Semkaj je prišel iz Pariza narodni posl. in bivši jugoslovanski minister za zunanje posle dr. Ante Trumbić. Ves čas svojega bivanja v Londonu bo gost velikoga prijatelja jugoslovenskega naroda Seaton Watsona. Dr. Trumbić je imel dveurno konferenco z našim poslanikom v Londonu g. Glurjem Prihodnje dni bo imel v jugoslovanskem društvu predavanje o notranje-političnih razmerah v Jugoslaviji.

Zopet diplomat s tradicijo

Dunaj, 7. dec. s. Pred šestimi tedni je bil novinarški ataše jugoslovanskega poslanstva lič poklican na policijo, kjer so ga obtožili, da se je pregrešil nad mladimi deklicami. Ilic se je skliceval na svojo eks-teritorialnost kot poslaniški uradnik. Neki pasant ga je opazoval na cesti, ko je nadležoval mlade deklice ter jih klical v hišne veže in je lica ovadil. Policija je našla izhod na ta način, da je proglasila lica za abnormalnega. Odpeljali so ga v blaznico v Steinhof, odkoder so ga odpravili v domovino.

Parafiranje pogodbe o delavskem zavarovanju z Nemčijo

Berlin, 7. dec. p. V kabinetu ministra za delo, je bila parafirana jugoslovansko-nemška pogodba o medsebojnem socialnem zavarovanju in delovnih pogojih obojestranskih državljanov. Nemško delegacijo je vodil ministerialni direktor Grieser jugoslovensko delegacijo pa bivši minister za socialno politiko dr. Gosar. Po podpisu bo pogodba predložena Narodni skupščini.

Samomor v Narodni banki

Beograd, 7. dec. p. Danes je izvršil v prostorih Narodne banke samomor sluga Laza Veljković. Veljković je sredi svojega običajnega dela iznenada odšel v tkzv. odvetniško pisarno Narodne banke, kjer se navadno shajajo odvetniki te tu naperil proti sebi samokres in sprožil. Težko ranjenega Veljkovića so prenehali v bolnico, kjer je padel v agonijo. Zato se še ni moglo dogneti, kaj je prav za prav gnalo Veljkovića v smrt. Dogodek je izzval v Narodni banki in tudi v javnosti veliko senzacijo.

Poljsko-litovski spor

Na zasedanju Sveta Društva narodov, ki prične te dni v Luganu, je na programu kot edina točka, ki ima večji politični interes, poljsko-litovski spor.

Spor med Litvo in Poljsko je eden onih problemov mednarodne politike pri katerem se kljub temu, da je takorekto stalno na dnevnem redu že dolgo vrsto let, ne da konstatirati niti najmanjši napredek v smeri poravnave ali kakršnekoli rešitve. Stranki si ostaneta nespremenljivo nesporavljivi nasprotnici. Ker pa je Poljska v srečnišji poziciji, da drži sporni objekt, to je Vilensko ozemlje, trdno v svoji posesti, pada poglavitni odli na Litvo, ki trdovratno vztraja pri svojih zahtevih, da gre Vilno njej, ne Poljski in odklanja vsakršne oblike stvarnega kontakta s Poljsko, dokler se njenim zahtevam ne ugodí.

Društvo narodov se je moralo že ponovno pečati s tem sporom. Na zadnjem zasedanju je pozvalo nasprotnici, da še enkrat poskusita v neposrednih pogajanjih najti sporazum. Zapretilo pa je hkrati, da intervenira samo v slučaju, ako direktna pogajanja ne bi dovela do uspeha. In sicer v naslednjem smislu: postavi se preiskovalna komisija strokovnjakov, ki naj preloži sporno zadevo, potem pa predlaga solucijo, ki jo smatra za najboljšo.

Ta potreba je prav za prav sedaj nastopila. Direktna pogajanja med Poljsko in Litvo, kjer sta delegaciji vodila Zaleski in Voldemaras, s čimer je bila njihova važnost dovolj povdarjena, so končala popolnoma brez uspeha, in sedaj je po politični logiki stvar Društva narodov, da izvrši svojo pretnjo.

V tem smislu nam je pričakovati odločitev v Luganu.

Ako bi se postavila preiskovalna komisija bi se morala preiskati prava situacija ter spor o etničnih odnošajih sporne teritorije. Na splošno so mednarodne simpatije gotovo na poljski strani, ki ima tudi stvarno več upravičenosti do posesti vilenskega ozemlja nego Litva. Nekateri ugledni angleški listi so svoj čas prinesli predlog, naj bi se nekatere meje vasi litovskega ozemlja, ki imajo prebivalstvo litovske narodnosti, prisidili Litvi. Vilno pa bi seveda ostalo Poljski. Ni izključeno, da bi preiskovalna komisija prišla do istih kompromisnih zaključkov in bi se predlagala rešitev spora v naznačenem smislu, v svrhu da bi se na stvarnih premisah zadovoljili obe stranki.

Vsekakor pa Svet Društva narodov od direktnih pogajanj med nasprotnicama ne more pričakovati ničesar več in bo pač moral izvršiti svojo pretnjo.

Velika noneverba na Dunaju

Dunaj, 7. decembra. Dunajski prekurator, z žilom Julij Strasser je noneveril več milijonov in pobegeval neznano kam. Ilic je uvela takoi obsežne noizvedbe ter je doglala, da je najprej krenil na Madžarsko, od tam pa v Genova. Spremljala ga je njegova žena. Hotel je pobežati v Južno Ameriko. Tik pred vzkrcanjem na parnik pa so ga spoznali in aretirali. Prišel je s seboj ponavljajoče potne liste, iz česar sklepajo, da se je že delj časa pripravil na pobežanje in ubog.

Velike bančne slenarije

Berlin, 7. decembra. d. Borlnski policiji se je s pomočjo francoske kriminalne oblasti posrečilo priti na sled velikim slenarijam z akreditivni Slenarstvo se je začelo na to način, da je neki dosedaj še neznan, skandinav dobival pri različnih bankah kreditne listine za manjše vsote, kakor je omogočeno, in dvigal večje vsote denarja. Slenarstvih je več inozemskih, zlasti francoskih, in avstrijskih bank. Storitca doslej še niso mogli zrejati.